

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان:

تدوین معیارها و ضوابط پرورش
ماهیان دریایی در قفس

مجری:

منصور شریفیان

شماره ثبت

۵۷۲۵۶

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان طرح/ پروژه: تدوین معیارها و ضوابط پرورش ماهیان دریایی در قفس

کد مصوب: ۲۴-۱۲-۱۲-۰۴۹-۹۶۱۰۷۵

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرحهای ملی و مشترک دارد): -

نام و نام خانوادگی مجری (مجریان): منصور شریفیان

نام و نام خانوادگی همکاران: سیدرضا سیدمرتضایی، سیمین دهقان مدیسه، کامیار غرا، شهرام دادگر، ابوالفضل

سپهداری، عباس متین فر، سید ابراهیم صفوی، سید محمد وحید فارابی، علی حاجی زاده کپنه، شهلا جمیلی،

علی ایزدی، همایون حسین زاده صحافی، حسین علی عبدالحی، سیدمحمدکاظم سیدی قمی، محمد

پورکاظمی، محمود حافظیه

نام و نام خانوادگی مشاور(ان): -

نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -

محل اجرا: استان تهران

تاریخ شروع: ۱۳۹۶/۱۱/۱

مدت اجرا: ۱ سال و ۶ ماه

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۳۹۸

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ

بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسؤل / مجری»

طرح/پروژه : تدوین معیارها وضوابط پرورش ماهیان دریایی در

قفس

کد مصوب : ۹۶۱۰۷۵-۹۶۰۵۰-۹۶-۰۰۴۹-۱۲-۱۲-۱۲۴

شماره ثبت (فروست): ۵۷۲۵۶ تاریخ : ۱۳۹۹/۱/۲۷

با مسؤلیت اجرایی جناب آقای منصور شریفیان دارای مدرک

تحصیلی دکتری تخصصی در رشته بیولوژی دریا می باشد.

پروژه توسط داوران منتخب بخش در تاریخ ۹۸/۱۲/۲۰ مورد

ارزیابی و با رتبه عالی تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در :

ستاد ■ پژوهشکده □ مرکز □ ایستگاه □

با سمت عضو هیئت علمی در موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

مشغول بوده است.

عنوان	فهرست مطالب	صفحه
چکیده	.....	۱
۱- مقدمه	.....	۲
۱-۱- آبی‌پرووری	.....	۵
۱-۲- تعریف مسئله و اهمیت تحقیق	.....	۵
۱-۳- سابقه پرورش ماهی در قفس	.....	۷
۱-۳-۱- سابقه پرورش ماهی در خارج از کشور	.....	۷
۱-۳-۲- سابقه پرورش ماهی در کشور ایران	.....	۹
۱-۴- پهنه‌های آبی مستعد تولید ماهیان دریایی در قفس	.....	۱۲
۱-۴-۱- خلیج فارس	.....	۱۲
۱-۴-۲- سواحل استان بوشهر	.....	۱۳
۱-۴-۳- سواحل استان هرمزگان	.....	۱۳
۱-۴-۴- دریای عمان	.....	۱۴
۱-۴-۵- دریای مازندران	.....	۱۴
۱-۵- اهداف کمی برنامه اقتصاد مقاومتی در خصوص توسعه فعالیت پرورش ماهی در قفس (هلالی و همکاران ۱۳۹۷)	.....	۱۵
۱-۶- اهداف کیفی برنامه اقتصاد مقاومتی در خصوص توسعه فعالیت پرورش ماهی در قفس	.....	۱۵
۱-۷- موانع و مخاطرات احتمالی پرورش ماهی در قفس	.....	۱۵
۱-۸- مزایای آبی‌پرووری دریایی در قفس	.....	۱۶
۱-۹- فرضیات و سوالات تحقیق، اهداف پروژه	.....	۱۷
۲- مواد و روشها	.....	۱۸
۳- نتایج	.....	۱۹
۳-۱- ضوابط و معیارهای پرورش ماهی در قفس	.....	۱۹
۳-۲- ضوابط و معیارهای مدیریت تغذیه مزارع پرورش ماهی در قفس	.....	۲۵
۳-۳- ضوابط و معیارهای مدیریت بهداشت مزارع پرورش ماهی در قفس	.....	۲۸
۳-۴- ضوابط و معیارهای مدیریت پیشگیری از فرار در مزارع پرورش ماهی در قفس	.....	۲۹
۴- بحث و نتیجه‌گیری	.....	۳۵
منابع	.....	۷۴
چکیده انگلیسی	.....	۸۰

چکیده

بحران تغییر اقلیم و کاهش میزان آب، جدی‌ترین تهدید برای توسعه صنعت شیلات بویژه در زیر بخش آبی‌پروری محسوب می‌گردد، لذا در شرایط کنونی، تغییر رویکرد استفاده از آب شیرین به سمت آبی‌پروری ساحلی و فعالیت‌های پرورش ماهی در قفس اجتناب‌ناپذیر است.

- تولید و پرورش ۲۰۰ هزارتن انواع ماهیان ماکول اقتصادی از طریق فعالیت آبی‌پروری دریایی با فن‌آوری پرورش ماهی در قفس به عنوان ظرفیت جدیدی در بخش کشاورزی در راستای سیاست‌های ایجاد امنیت غذایی جهت آحاد افراد جامعه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. همچنین پیش‌بینی و تمهیدات لازم برای تولید سالانه ۵۰ هزارتن در سال با ایجاد سایت پرورش ماهی در قفس‌های پهنه آبی در شمال و جنوب کشور با استفاده از این روش تولید، به عنوان اقدام و دستاورد مدبرانه وزارت جهاد کشاورزی در راستای ایجاد اشتغال و دستیابی به توسعه پایدار (Sustainable Development) در این حوزه قابل توجه است. - چشم انداز امیدبخش در ایجاد ظرفیت‌های جدید تولید و اشتغال در جامعه کشاورزی - کشور به برکت این حرکت فراروی - ترسیم گردیده - است. گزارش حاضر با هدف تبیین زوایای فنی مدیریت پرورش ماهی در قفس تدوین گردیده - تا از این رهگذر امکان نشر و ترویج این فعالیت در سطح جامعه بویژه جهت اطلاع بیشتر متقاضیان سرمایه‌گذاری در این صنعت فراهم گردد. در تدوین این گزارش از ظرفیت‌های تخصصی اعم از تجارب پرورش ماهی در قفس در داخل و خارج از کشور و همچنین از نظرات کارشناسان سازمان خوارو بار جهانی (FAO) استفاده شده است. نتایج بررسی‌های انجام شده نشان داده، که کشور‌های پیشرو در صنعت پرورش ماهی در قفس‌های دریایی، دارای ضوابط و معیارهایی در خصوص شیوه مدیریت پرورش ماهی در قفس، مدیریت تغذیه، مدیریت بهداشت مزارع پرورش ماهی در قفس، مدیریت پیشگیری از فرار ماهی از قفس‌های دریایی می‌باشند. می‌باشند. لهذا ضوابط و معیارها بر اساس مطالعات گذشته نگر و اسنادی در هر چهار حوزه مدیریت پرورش ماهی، مدیریت تغذیه، مدیریت بهداشتی، مدیریت پیشگیری از فرار ماهی از قفس‌های پرورش ماهی تدوین گردید. در انتهای گزارش شیوه اخذ مجوز جهت فعالیتهای پرورش ماهی در قفس در کشور جهت ترویج این فعالیت و آشنایی متقاضیان در قالب ضمایم گزارش الحاق شد.

کلمات کلیدی: آبی‌پروری، قفس دریایی، ضوابط، معیار